

شماره: ... / ف / ۹۰
 تاریخ: ... / ۰۳ / ۱۳۹۰
 پیوست: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه پانصد و سی و چهارم مجمع‌شورای فقهی شورای نگهبان مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۰ مشتمل بر رسیدگی لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: رسیدگی به لایحه آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۳ کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس شورای اسلامی.
 ماده ۲: دادرسی کیفری باید مستند به قانون باشد ...

بررسی: اطلاق یا عموم ماده مذکور خلاف شرع و خلاف اصل ۱۶۷ قانون اساسی دانسته شد. (۵ رأی از ۷ رأی)

توضیح اینکه اطلاق یا عموم این ماده شامل مواردی که قانون عادی وجود ندارد نیز می‌باشد که لازمه آن این است که در این صورت قاضی نتواند حکم نماید و این مطلب موجب می‌شود که حکم اسلامی صادر نشده و صاحب حق به حق خود نرسد و چون اقدام به قضاء در صورت امکان واجب است فلذا خلاف شرع دانسته شد.

همچنین جلوگیری از حکم نمودن قاضی مخالف با اصل ۱۶۷ قانون اساسی می‌باشد زیرا بر اساس اصل مذکور در مواردی که حکم آن در قوانین یافت نشود قاضی موظف به صدور حکم به استناد منابع معتبر اسلامی و یا فتاوی معتبر می‌باشد.

در مقابل، نظر بعضی از اعضاء این بود که مفروض ماده در جائی است که قانون وجود دارد و در نتیجه ماده مذکور عموم و یا اطلاقی ندارد تا مخالف شرع و یا قانون اساسی باشد. در عین حال باید تذکر داده شود که اصلاح شود و فرض عدم وجود حکم نیز بیان گردد.

ماده ۴: اصل برائت است هر گونه اقدام ...

بررسی: ۱- اطلاق مقید نمودن اعمال مذکور به حکم قانون خلاف شرع دانسته شد زیرا چه بسا در بعضی موارد قانونی که مصوب نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باشد وجود نداشته باشد و این امر مستلزم عمل به قوانین نظام طاغوت که در آن موارد خلاف شرع وجود دارد گردیده و در نتیجه اشکال داشته و خلاف شرع می‌باشد. (۴ رأی از ۷ رأی)

۲- محدود نمودن اقدامات مذکور به اینکه تحت نظارت مقام قضائی باشد اشکال داشته و اطلاق آن خلاف شرع می‌باشد زیرا چه بسا در بعضی موارد امکان دسترسی فوری به مقام قضائی وجود ندارد و مورد پیش‌آمده مهم بوده و احتیاج به اقدام فوری دارد.

۳- در مورد آسیب رسیدن به حیثیت و کرامت اشخاص، نظر بعضی از اعضاء این بود که عدالت اسلامی در بعضی موارد اقتضاء هتک کرامت را می‌نماید.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که منظور اعمال اقدامات به نحوی می‌باشد که بر اساس قوانین و شرع باشد و در نتیجه شرع در بعضی موارد اقتضای هتک کرامت را می‌نماید.

... شماره: ... / ف ۹۰ / ...
 ... تاریخ: ... / ۱۳۹۰ / ۰۳ / ...
 ... پیوست: صلوات

در نتیجه تذکر این مطلب مناسب است که نباید خارج از ضابطه و شرع به گونه‌ای عمل شود که موجب آسیب‌رسانی به کرامت و حیثیت اشخاص گردد.

ماده ۵: متهم باید در اسرع وقت از موضوع ...

بررسی: اطلاق لزوم آگاه نمودن متهم و بهره‌مندی وی از وکیل در مواردی که امور مذکور مستلزم مفسده بوده و خلاف مصلحت نظام می‌باشد خلاف شرع دانسته شد. (۶ رأی از ۷ رأی)

ماده ۷: در تمام مراحل دادرسی کیفری ...

بررسی: قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی در اختیار نبود و اگر قانون مذکور مصوب نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باشد و خلاف شرعی در آن نباشد رعایت و عمل کردن به آن مانعی ندارد. توضیح اینکه در این جلسه تا پایان این ماده بحث شد.

سید حسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان